

NOVINE

Pobožen, družbeni, pismeni list za vogrske Slovence.
PRIHÁJA VSAKO NEDELO.

Doma Nova je na leto vsakom na njegov naslov 6 K.
Skupno v eno fare 4 K.

Doma Nova v Amerike je na leto 12 K.
Cena odnosa drobca je doma 6 filerov.

VREDNIK:

KLEKL JOŽEF

vp. ploh. v Csansevelh, CSERFOLD, Zalamegyo.
K tomu se more pošlati naročnine i val dopis, naj
pa v tiskarno.

Vsi naročniki tak domači kak američanski
dobijo k NOVINAM brezplačno vsaki mesec
„Marijin List“ i na konci leta „Kalendar
Sreca Jesušovoga.“

II. adventna nedela.

Štera so popisana, na naše včenje
so popisana. Rimlj. 15. 4.

Popisano je vu dvojih knjigah, vu
knigi stvorjenja i vu knigi pisma.

Vse stvorjenje nas vči brezi laži
pravico. Kda bi Aristotelesa pitali, od
koga se je telko i tak velka dela na-
včeo, je odgovoro: Od stvarih, štera ne
morejo lagati.

Včijo nas, ka morejo spoznati i ka
moremo činiti.

Spoznati moremo, da, či je svet,
more biti i Stvoritelj. Iz veličanstva
stvorjenja se spozna njeni Stvoritelj,
— pravi se vu knigi modrosti.

Spoznati moremo, da je Bog eden.
Či bi več bogov bilo, svet bi že na
nikoj prišo, ar razdelitev vu sebi nosi
opuščenje. Vsako kraljestvo vu sebi
razdeljeno se opusti, pravi Kristuš.

Spoznati moremo, da je Bog troji,
vu ednom Bogi so tri peršone. Vse je
stvorjeno vu broji, žmečavi i meri.
Kak se vu knigi modrosti šte: Vse si
včino vu žmečavi, vu broji i meri.

Spoznati moremo, da je Bog naj-
večša debrota. Vse je dobro, more biti
najboljši, od koga vse ta dobra shajajo.

I činiti tudi moremo štiri.

Ob prvim moremo Bogi pokorni
biti. Vse je pokorno i mi moremo po-
korni biti. Vse boga Boga, samo greh-
nik i vrag ne boga.

Ob drugim moremo se Boga bojati.
Vidimo, da natura kaštiga one, ki se
postavljajo proti Stvoriteli.

Ob tretjim moremo Boga ljubiti. Sv.
Augustin pravi: Neba i zemla i vse,
ka je vu njih, vse mi pravi, naj te
lūbim i ne prehenjajo mi praviti, tak,
da se ne mo mogo izgovarjati.

Ob šrtim moremo Boga dičiti. Sv.
Augustin pravi: Čudno je, da človek
ne hvali vsikdar Boga, da vse stvor-
jenje nas pozavlja naj Boga dičimo.

Iz toga vidite, da vse stvorjenja —
to je kniga stvorjenja — nas vči, ka
moremo spoznati i činiti.

Čujmo zdaj že, ka nas vči kniga
pisma.

Kniga pisma nam naprej nosi dvoje:
dobro pa hūdo. Dobro naj činimo, hū-
doga se pa egiblremo.

Vči nas na zapovedi. Rata nas na
dobro: Či ščeš popolen biti, idi, odaj
vse, ka maš i daj siromakom i boš meo
vrednost vu nebesah. Obečava nam vse
dobro. Znovič mo vas vido i veselilo
se bode vaše sree. Čuj Izrael reči žitka:
i dam ti zemlo, po šteroj maleko i med
teče.

Vči nas, naj se hūdoga, posebno
smrtnoga greha egiblremo. Ne kradni,
ne praznuj, ne mori i t. d. V kraj nas
vleče od malih grehov. Ki zavrže malo,
po mali spadne. Proti se nam s vek-
večnov kaštigov. Njihov črv ne merje.

Vse stvar i vse pisma božja nas
včijo. Včijo nas, ka moremo spoznati
i činiti. Samo odpreti moremo oči, da
mo vidili i vūha, da mo čūli.

Kaj ešče naši vojaki želejo od nas?

Či vojakom pišemo pogosci in lepo,
jim spravimo dosta veselja. Za to nam
ostanejo hvaležni do smrti. Vendar je
pa to ne zadosta. Naši vojaki, ali pra-
vimo, naš lūbi oča, mož, sin, brat,
sorednik in prijatelj na bojišči ali v bol-
nišnici želejo nikaj drugoga od svojih
domačih. Kaj pa je to? Prvič molitev,
drugič dobro čtenje. To dvoje more
včiniti vsaki doma, ki količkaj lūbi svoje.

Oni želejo od nas molitve. Dūhovnik
vsaki den moli pri sv. meši za mir in
za vojake, rekoč: „O Bog, ki v tebi
vervajoče lūdstvo braniš od groze, primi
milostno molitev in daritev tebi vda-
noga lūdstva...“ Na konci sv. meše
pa pravi: „O Bog, ki lūbiš in sprav-

laš mir... brani od vsakoga napada
one, ki se k tebi obračajo...“ Kak
sv. Cerkev, naša dobra mati, veli opra-
vlati te molitvi za mir in vse vojake,
tak je dužen moliti vsaki za svoje, ki
so mogli oditi v vojaško službo.

Dobra molitev je tista skrivnostna
moč, štera predira oblake in se zdigne
pred boži tron, kak je že David kralj
pravo: Naj se zdigne moja molitev,
kak kadilo pred božim licom. (Ps. 140).

Gda je služabnik proroka Elizeja
vido veliki šereg vojakov okoli mesta
Dotan, ki so šteli v jetništvo odednati
njegovoga gospodara, je ves prestrašeni
začeo kričati: — Joj, joj, moj gospod,
ka bo z nami brezi tebe? Elizej njemu
odgovori: Ne boj se: mi mame več
vojakov kak oni. Potem je začeo mo-
liti rekoč: — O Bog, odpri oči tomi
služabniki, naj vidi. Po tej molitvi je
služabnik vido celo trumo skrivnostnih
kenjov in žerečih kočij okoli preganja-
noga proroka. (IV. Krl. 6, 16—17.)

Koliko nevarnosti morejo vsaki den
prenašati naši vojaki, to najbolje znajo
oni sami. Te nevarnosti so pa dūševne
in televne. Molitev je najmočnejša
obramba proti vsem tem. Ona ma skri-
vno moč in dela na skrivnom. Koliko-
krat se je že zgodilo, da eden ali drugi
vojak sam ne more razmiti, kaj ga je
rešilo smrti, gda so goste krugle ko-
sile okrog njega druge tovariše.

Dobro molitev tudi Bog vsikdar po-
slūne, čiravno nam vsikdar ne da toga
ka mi prosimo. Človek najraj moli za
srečo toga življenja. Več ali menje vsi
molimo za vojake, in skoro vsikdar
samo prosimo, da bi zdravi prišli na-
zaj. Bog pa vendar dovoli, da te ali
tisti vojak spadne. Je bila zaman naša
molitev? Ne, či je bila dobro opravljena,
jo je Bog poslūno, toda obrno jo je na
drūgo, n. pr. za vojakevo spreobrnjenje
v zadnjem trenotki in za zveličanje
dūše. Bodimo veseli i zahvalni, či smo

z našev molitvov sprosili milost, da je duša našega dragoga prišla v nebеса. Duša je več kak telo, dušo zveličati je jedini naš cilj.

Gde vojak zna, ka njegovi domači radi moli za njega, se ne boji nevarnosti, ar kajkoli se njemu zgodi je bole za njega. Večkrat lahko pravi, kak sv. Pavel: Či je Bog z nami, što je proti nam? (Rim, 8, 21.)

K molitvi pa spada sv. meša, sv. obhajilo in vsa druga dobra dela. Pristopimo gda nam je li mogoče k sv. obhajilu za naše drage, dajmo služiti svete meše za nje, gda smo v cerkvi, obnašajmo se pobožno, na zadnje pa tudi vladajmo nad svojimi grešnimi nagujenji, ogiblino se greha in prenašajmo vse križe iz ljubezni do Boga v te namen, da naj poslušne naše prošnje za vojake. To je prava molitev, štera predira oblake in da rosi milosti.

Zvuda molitve esče nikaj drugega želejo od nas vojaki. To je, dobro čtenje. Kak do molitve, tak do čtenja majo pravice, in mi smo tudi dužni oboje spuniti. Ki čte Novine, dobro vidi, kak vsaki vojak trepeča za čtenje, ar ga to najbolje tolaži v nevoli.

Vsaki narod, ki je zamotan v to grozno vojsko, pošila svojim vojakom na milijone knjig in novin. N. pr. na Nemškem je tak zvano „Boromejovo društvo“ dezda razposlalo več kak šest milijonov knjig svojim vojakom; majo tudi posebne novine samo za vojake. Tudi naši bratje Slovenci majo takše novine pod naslovom „Pozdrav iz domovine.“ In mi? Drugoga nemamo kak — Marijin L., Novine in Kalendar. To je malo, pa ravno zato niti eden vojak ne bi smeo biti brez njih. To je pa ekrb in dužnost domačih. Nihče ne napravi svojim vojakom k Novomi leti večšega veselja, kak či njim kupi in pošle Kalendar Srca Jezusovoga za leto 1918. Za novo leto, či vojska ne mine, bi naj tudi vsaki vojak bio naročeni za Novine in Marijin List. Tudi za to naj skrbijo domači. (r—)

Bojna.

Na Taljanskem se je položaj ne spremenil. Na Flandrškem besno bitje.

22. nov. Taljanski front. Pri bregi Monte Meletta s proti napadom smo nazaj zbili Taljanske napade.

Na Flandrškem pri Cambray bitje. Angluši po vsaj sili ščejo prekvdariti. Ne se je njim posrečilo. Samo prek prvih nemških linij so malo prostora dobili. Pri St. Quentin so Francozi prišli v prve nemške postojanke, nego v se so zbiti.

24. nov. Taljan napada. Na Flandrškem se se pa ta vezi bitje.

26. nov. Taljanski napadi se brezi vpeha ostali. Na Flandrškem velko bitje.

27. nov. Na Taljanskem se je položaj ne spremenil. Na Flandrškem topovski boj besno pri gošči Houthouster, pri Cambray. Angluši so močno napadali.

Boljšaviki gospodarijo v Rusiji.

Mirovno shodi zborujejo povsedi, povsedi kričijo: Živio mir! Mirovna ponudba ruske vlade odgovarja želi ruskega naroda, šteri žele, naj se sklene mir i naj se ne nadaljava bojna.

Ruska mirovna ponudba.

Na Ruskom esče vse vre. Nišče ne ve, štera stranka pride na vlado. Ljennin je ponudil mir. Nego pitanje je, je li ga štera druga stranka ne sune v kraj od ladanja.

Zvunečni minister grof Cernin je pravo, da je pripraven se spravljati s Rusami, či poštene mir ponudijo. Tak i Wekerle je pravo, da smo k redi se miriti, či pogodbe mirovne takše bodo, da je lahko sprimemo.

Ruski poslanec v Pariži v časnikah objavlja, da mirovna ponudba maximalistov je izdajalstvo.

Francoški listi pišejo, da je Ljennin kupleni od Nemeov na mirovno ponudbo.

Pismo iz Taljanskoga bojišča.

Daleč od lepe vogrške domovine, na neprijateljskoj zemli ide naprej ... domobranski pešpolk, v šterom služijo naši saladski Slovenci i hrvati iz Medjimurja.

Ob prvem sam slovenske vojake naišo na Krasi (Karst) pod zemlov, v kavernah, kde smo v liki v zaviti bili pred granati taljanskih topničarov. Kaverna je pod skalami 6 — 8 metrov globoko zosekana jama, štera nam je dobro prebivališče bilo, kda so močne letale krugle na kamenje i smrt delile onim, ki so ne meli vremena skriti se pod zemlov.

Med Kostanjevicom i Selom je čuval naš viteški pešpolk cesto, štera pela v Trst, koma so štel Taljani priti, nego ne je njim mogoče bilo. Taljan je že daleč v svojoj deželi, pred sehom ga nazaj tiramo.

Offenziva ne ide tak lahko, kak si v doma mislite. Sovražniki se ne more pustiti čas, da bi si on postojanke napravilo, sploh more biti za petami njemu četa, štera ga tira. Či sovražnik postane i začne duže braniti edno mesto, teda i mi moremo henjati. Takši hip

se malo vkup pobere v duši i telu.

Na Taljanskem smo meli takše počivanje ravno 4 ga novembra, v nedelo, na god našega kralja. Naprej sam se že veselilo tmi dnevi i praso sam dobroga Boga, naj bi ednok celi pešpolk uzoči bio pri sv. meši, štero se vojaki že žmetno čakali. G. Bog nas je poslušne i dopuste, da je celi pešpolk mogeo stati okoli taborskoga oltara i poslušati s častnikami vred sv. mešo.

Lepo vremen je bilo, vse tiho, kda sam začno sv. mešo. Veselje sam se, kda sam pri malom oltari stao v mešnoj opravi. Mislo sam si na lepe slovenske cerkvi, kde sam služo dobromi Jezusi. Veselje mi je esče vekše bilo, kda sam okoli oltara vido poznane Slovence iz lepe fare Črenšovske.

Na glas maloga zvonca so se kolina vugnola, vojaki so se v prsa bili, kak doma v svojih cerkvah. Jezus, naš dober Jezus je prišo na taborski oltar, naj nam vsem batrivnost i veselje bade. Srce moje i mislim, vojakov tudi, je plavalo v merji radosti i blaženstva, kda smo mogli svoje duše napuniti s najdragšimi skrivnostih.

Tiho je bilo vse, sveče so vesele gorele, sunce je svetilo na oltar. Nišče se ne geno z mesta, stali so, kak se dostaja; mišljenje, znam, gde je bilo: doma. Domo so si mislili, kde zdaj za dragoga sinu moli dobra mati, za ljuboga očca deca i žena pri domačoj svetoj meši.

Vu velkoj tihini čujem na ednok reč poveljnika: „sapkát fel, leülai!“ (Kape gori, doli sestil!) — včas pa čujem brundanje sovražnoga letala. Znao sam, ka je i pripravo sam se na najhujše. Ravno više nas ne visoko sta letele dve letali, pred šterimi se dol seli vojaki, naj je ne vzeme vpalet. Bole i bole sam člo brundanje, čakao sam že bombo, ali dober Jezus nas je rešo od nesreče.

Gda sam v roke zec Najsvetejšega i prave: „Domine, non sum dignus...“ kape so znovič dolprišle z glave, na glas zvonca so se vojaki znovič bili v prsa i pravili: „Gospodne, ne sam vreden...“ — letalo je že daleč bilo.

Po svetoj meši sam vogrsko predgao obprvim, za tem pa po ljubom slovenskom jeziki. Slovensko sveto predgo se čuli naši slovenski vojaki, v materinskem jeziki so si vzeli batrivanje i moč.

Malokda je eti prilika vojakom pri svetoj meši biti, zato žmetno čakajo den, kda je počivanje.

Leže je na ravnici vojskovanje, kak v Karsti, samo letalci prekratijo več-

krat naprejšenje. Stalnoga mesta ne mammo, vsaki den smo na drugom mestu. Či je mogočno, večer se vužgejo taborski ognji, poleg šteri si kühamo pa se segrevamo. Tak šo dobro vküper vojski, zato idem od ednoga ognjišča do drugoga ino iščem slovenske vojsake. Velko je veselje, kda se najdemo i po slovenskom jeziki moremo gučati od domači, od lepe slovenske krajine; štemo „Novine“, štere nas vsaki teden razveselijo. Razgučavamo si od kaj? Od mira, kak vi doma. Znamo, ka mi eti na bojišči samo pot pripravljamo k miri s orožjem, pravi mir se more doma napraviti. Kak? S molitvov. Či se vi domači popolno k Onomi obrnete, ki je krao mira, k dragomi Jezusi, teda bo mir. Eti vojaki ne majo telko časa Boga molit, kak vi, zato, kda vu domače cerkve stopite, prosite za mir dobroga Boga, prosite, dokeč naša prošnja ne de posluhnjena.

Kak eti taljanski stanovniki pravijo, oni tudi želejo mir, blaženi mir. Nas kak neprijatele s veseljom pozdravljajo, a rekami kivajo, ar nas kak glasnike mira gledajo. Zmetno njim spadne, kda nas vidiyo vu svojoj domovini i beži taljanska armada nazaj, ali se vüpajo, da zdaj mi velke zmage dobimo i prisilimo Taljane na mir.

Pozdrav od vseh slovenskih vojakov!
Kóós Vince,
vojaški dühovnik.

Podlistek.

Listje je spadnole...

Prišla je slana, listje je spadnole. Pa kak je lepo? Vse farbe je. Ne ga tistoga malara, ki bi znao tak namalati.

Kda sam mali bio, pa smo na travniki krave pasli, največše veselje nam bilo, da smo si lahko ogenj naložili. Mati so me s tem spravili na pašo, či sam ne šteo gnati: To maš krumplne pa boš je peko. Pa kak so dobri krumplni vu pepeli pečeni. Potistom pa en cigar iz listja zasükan.

Naše igranje — držali so za decinsko norost — se je poresničila: Zdaj stari mož išejo listje pa žmahno kadijo.

Listje je spadnole pa šumače po gošči. Siromak zavec beži na püsto polje, tam niha poletesno prebivališče. Vsakši list ga strahši.

Pridejo grabljači, velke küpe napravijo s listja, domo vozijo za nastel. S slamov si po mali moremo djasti. Davna reč je, da je bojna glad. Vse je na skopoma. Nega doma tistih, ki so spravljali, ki so s močnov rokov silili zemlo na rodovitnost, na obilnost.

Daleč so tisti. Kaj šteč delame, li nam na pamet pridejo.

Zdaj, kda listje kaplje, ešče vu vühah nam dregeče trošt nemaskoga casara, kda je leta 1914 pravo svojim: Pojbye, kda listjespadne, te že doma. Pa se od tistoga mao že štrotokrat zapiramo notri na zimo, nego naših ne ga doma. Pa ništérni nikdar ne pridejo. Spadnoli so, liki listje. Divjajoča bojna je raznesla na vse kraje sveta, liki jesenski veter listje: na vse kraje so raztepeni.

Te je grozna osoda, da zdrav odide i pride nazaj betežen, čonklavi, plantavi ali pa nikdar več ne pride.

Pa kak je zmetno čakajo! Vu vsakih novinah, na vsakem štampi iščejo, či ne ga kaj od mira.

Iščejo, čakajo, vüpajo se, nego vu sreč globoko je vkorenino dvojenje. Dosta vüpanja je njim že zakopano, obtrdnoli so vu toj dugej žalostnoj bojni.

Nikdar ne pozabim.

Prišla je ženkica. Ravno sam novine čteo, pitala me je, či kaj dobroga je vu njih.

Jezerokrat sam že to pitanje mego čüti.

— Delavca njim plačam — je pravila.

— Maš dosta penez?

— Ne mam. Nego ka je dužno, se more plačati.

— Ve pa mož domo pride, on ta za slüži.

— Mislite, ka pride? me je pitala s rečmi, iz šterih je vüpanje sijalo, nego i bojazen vu njih dregetala.

— Ve pa znamkar ednok dónok bode konec, sam njoj pravo.

Nika je več ne pravila, nego močno me je gledala velke misli, velke skrbi so njoj na pamet prišle.

* * *

— Mislite, ka pride?!

Je to pitanje ravno tak velko i sveto, kak to, ka bode s Srbijov i s Belgijskom ali de Elsas Lotringa nemška ali francoška. Ešče je vekše i svetejš.

Dom i svet. — Glási.

Vu penzijo je stopo Horvath László sobočki notariuš, 17 let je njemi vu službo zračunano. Penzije dobi 1.620 koron.

Zarobljeni teoci. V Salovci na železnici so žandarje tri teličke vkraj vzeli, ar so je brezi transportnoga dovoljenja šteli prek granice spraviti. Teletina je v Monostri po ponižanoj ceni odana.

Zabel. Na orsačkom spravišči je eden poslanec naprej prineso, da ne ga zabela i s margarinom mantrajo lüdi,

Austriji pa dónok obilno davajo zabel, 26.000 svinj damo Austriji, 12.000 pa armadi. Minister za lüdsko prehrano grof Hadik Janoš je odgovoro, da se zgodijo nerednosti, nego za teh volo ne trbe lüdstvo buntati. Slab pov vu kukurci je zrok pomenjkanja zabela. Žao je njemi, da so v Budapešti ne dober margarin dobili. Od sega mao boljši margarin dobijo. — Vse to kaže, da naše svinje do žmetao prek granice šle, žmetno se dobi transportao dovoljenje. To je za nas — na granici — velki kvar.

Odskočo je od regimenta. Gregorič Jožef je pri 18. honvedah slüžo. Odskočo je. Ta doma je pozvedavo, šteri ma svojega na fronti. S lažmi se je ta poslavo, da on ž njim slüži na fronti, nazaj de šo na skori, je li ne pošlejo njemi kaj. Vse povsedi so na njega zavüпали živež, peneze. Žandarje so ga zgrabili. Skazalo se je, da njemi je žena Zelko Števana živež, obleč i peneze vu vrednosti 325 kor., žena Njenič Istvána iz Gančan 20 koron, Benčič Števan iz Lukašovec 10 koron i eden kolač krüha dao. Od žene Horvat Ferencu v Soboti je okradno eden zimski kaput.

Skrito gotevčine v kraj vzemejo. Minister za lüdsko prehrano grof Hadik je odredo, da delo komišije za prekjemanje silja se pod revizijo vzeme. Druge komišije pridejo za njimi, preiščejo hiše. Kde več naidejo, odnesejo brezi plače.

Vu pijanosti. Receg Jožef iz Večeslavec je dobre vole bio. Pot njemi je posodila 25 let stara dekla iz Večeslavec Miholič Ana. Na poti so preminoli starega penezi — 1080 koron. Žandarje so naišli peneze.

Maximal cena braskoga mesa. Na hrbti i pleča 10 kor., drugo 9.50 kor., špek 11 kor., salo 12 kor., ocvreči zabel 14 kor., ocvirki 6 kor. i t. d.

Tat. V Andreici pri Kučan Šaudori so žandarje preiskali hišo. Naišli so vojaško obleko, vojaške priprave, kavo, cukar, ka je domo prineso, ka je od vojakov domo prišo. V Neradnovci je 55 let star langoš Novak István iz Križavec ženi Düh Ferencu 170 koron vkradno.

Izpraznitev tabora vlovlenih v Tobolskem. Tabor vlovlenih v Tobolskom (Sibirija) bode izpraznjen. Častnike bado poslali najbrž v Habarovsk, moštvo pa v Tomsk. Vlovlenim v Tobolsk ne pište, dokeč ne dobite pisanja od njih, kde se bodejo od zdaj nahajali.

Na vogrskih kolodvorih ne smeje odavati sadü i vode. Tak je odredo vogrski trgovski minister. Ponovno se je namre zgodilo, da je vživanje sadü ino vode na kolodvorih povzročilo tifus i grižo.

Misli nekoga vojaka.

Krčme.

Krčme so si vse podobne. Itak pa ločimo dvoje krčem, edne so tak zvane „dobre“, druge pa slabe krčme. Pitajmo se najprej, ka so slabe krčme? Na to pitanje vsakši pošteni človek etakši odgovor da: slabe krčme so streha za gnilobo toga sveta, štera nindri indri ne najde mesta, kak ravno v takšoj krčmi, tak ka lahko pravimo, ka je takša krčma zbirališče pijancev, vlačug, pretepačev, obrekovalcev i t. d., to je onih ljudi, šteri se ne bi smeli prištevati k človeškoj družbi.

Pitanje: Kama vodijo slabe krčme? — Odgovor: v pekel! Kak bi moglo biti napisano nad dverami skoro vsakše krčme? Etak: „Zbirališče pijancev, vlačug, pretepačev, obrekovalcev i t. d., najkračša pot, s štere je zmetno dol priti i štera vodi v — pogubljenje!“

— Dobro znam, ka se nešče najde, šteri bo etak pravo: já, po takšem pa krčem nanč ne bi slobodno bilo meti. — Dragi, ide nam za resnico. Zaistino takši krčem, kak se dnesdén skoro vse, ne bi bilo slobodne meti, ar so prava kuga za narod, na dūšo i tēlo gledoč. Poznam pa krčmara, šteri nikaj ne bo meo proti, čiravno je sam krčmar, liki bo etak pravo: To je istina! Zakoj pa té tak pravi? — Zato, ka je njegova krčma zaistino dobra krčma. Če pride što zajtra k njemi, pa ga prosi žganico, ga pita, če je žeden. Če jemi pravi, ka ja, jemi zlepa pravi: dragi moj, če si žeden, te kaj drugo prosi, žganica ti je nej za žejo, zato je jaz tūdi ne odavlem. Pri tem krčmari dobi mežki na dēn samo 1 liter vina, ženska pa pol. Za deco ma pijačo brez alkoholno po niskoj ceni, štera je jako zdrava. Pijanci pri njem ničesa ne dobijo. Kazni (kaštige) je šče nigdar nej plačao in bitja je ešče pri njem tūdi nej bilo zato ka plesa ne dovoli. On sam rad večkrat pravi: hvala Bogi, pri meni je ešče nej bilo bitja, nišče se je ešče nej opijano, žandarje nemajo pri meni skoro nikaj za opraviti in naravnost vidim, ka mi Bog vsigdar pomaga s svojim blagoslovom.

Viš, dragi, to je dobra krčma in če do vse takše, te nam ne bo trbelo kaj takšega pisati in te se odpravi dosta nevole, obilno skuz s svetá, reši se jezero dūš, štere skoz dněšnje poganske krčme v pogubljenje idejo.

Iz mojega dnevnika.

16. maj, 1917.

Kratke mi naznani g. naporočnik, naj se napravim za pot, ka odvečara odidem nekam inan. Pogledam ga v oči, pozdravim in se obrnem. Odvečara odidem! Kama? — To se pred odhodom ne povej pa tūdi ne pita pri vojakah.

Tréte moje preseljevanje je to. Ne selim se nigdar rad. Raj ostanem na ednom mestu, čiravno je nej Bog zna kak dobro, kak pa se seliti, pa čiravno se mi v novem mestu zna biti boše življenje obeča. Zdaj sam že štiri mesece na ednom mestu. Poznam ljudi, mam prijatelje iz vseh krajev avstro-vogrške; eden je Nemec, drugi Čeh, tréti Vogrin i t. d. Zdaj pa vse to nehati in oditi med nepoznane kraje nepoznane ljudi! Ali inaci je nej. Pri vojakah sme: dnes tū, zūtra tam. Na drugo se nemare glédati, kak na obrambo domovine.

Dva sva določéniva na edno mesto. Ob štrtoj vōri odvečara sva pripravljena za odhed v „punoj opravi“, to se pravi, mava obleko, orožje, streljivo, hrane z vsem kūbinjskim „pohištvom“ in posešov, streho, posteo i t. d. Z ednev rečjov, vse ka je ednomi človeki potrebno, ka prebije svoj žitek na zemlji, pa vse što lahko s seboj nosiva.

Roko dam prvomi, drugomi, trétemi... tovariši. „Z Bogom“ — „z Bogom!“ in odideva. Nehava znanca, nehava znabiti za vsigdar.

Pelava se. Dolina. Novi neznani kraji. Po dolini teče velka voda, štera preplavlja ravno v tom časi celo dolino. Na nešterih krajaj se zaganja voda pod železniške potače. Na dva kraja doline se dvigajo bregi, goré, pečine, na vrhi pokrite z večnim snegom, bleščécim v zahajajočih sunčnih trakah, — štere od negda mirno gledajo v dolino. Na misco mi pride pripoved, štero so nam mamica, Bog jim daj dūši dobro, ravno pred desetimi leti, ar dobro znam, ka je bilo v ogradi pod cvetečov jablanov odvečara na dēn Kristošovega vnébozastopljenja, pripovedavali. Brege, goré i doline so nam oni etak razlagali: Zemlja je bila nekda povsod vednaka. Ne je bilo ne dolin i tūdi ne bregov. Na dněšnji dēn pa, kda je naš gospod i rešiteo slovo vzéo od svojih apostolov i se začno zdigavati proti nébi, se je tūdi zemlja za njim zdigavala. Gospod je to ne včasi v pamet vzéo; a kda je pa zapazo, je nej šteo zapovedati zemlji, naj se povrne nazaj,

liko... blagoslove jo je i zapovedao, naj tak ostane kak je. Od tistoga dneva so gore i doline na zemlji.

Kaj vse bi nam znale pripovedavati té gore, če bi znale gučati. Kak ne bi? Ve že jezera i jezera let gledajo v dolino: vidile so prve naseljence, šteri se prišli prebivat v dolino. Mirno so glédale boje med novimi priseljenci i starimi naseljenici. Mirno so gledale, ve se je vse to godilo globoko doli v dolini. Kak se morajo dnesdén čūdit: dněšnji prebivalci dolin, najméše mravlje proti njim, plavijo zdaj po njuvih snežnobelih glavaj, kama je inda samo strela v nevihti kresala, z morilnimi pripravami, s šterimi celo njuve vrhé rūšijo.

Dela.

Vojaški pozdravi.

Pozdrav pošilajo: Cigany Janoš z Petance, Bánfi z Borejce 155. dbea, Zerdin Štefan, top. z V. Polane, Sebočan Št. topničar z Gemilio, Henjan Martin p. 29. pp. z Črenovec, Vitek Pavel, 74. dbe. z G. Bistrice; Magdiš Pavel 11. strelec z V. Polane; Grah Jožef 31. dbe. od Grada; Rittlop Martin 3. dbe. z G. Bistrice; Celec Ivan, p. 83. pp. z Krajne; Bokan Janoš, štev. 36. top.; Gomboc Franc, 5. dbe.; Celec Franc, dodd. 64. pp. z Vavčaveci; Gombosi Janoš 37. železnišar; Škafar Jožef, Zerdin Štefan 301. dbe.; Bejek Ignac i Erjavce Antal p. 2. pp.

Pešta.

Mladence. Stari kalendari se nindri več ne dobijo. Oniva dva gospoda ne leleta, da bi se hvala vu Novinah objavila. — B. M. V. Dela onoga regimenta so lepa, nego za nas ne zanimivo. — S. J. t. pošta 413. Misel je pobožna, nego ne lepe oblečena. — B. M. iz Beltince. Tebi ravno to javim. — Vukan Mihál. Borejce. Novine mi redno pošiljamo na vaš naslov. Kolikokrat vam ne pridejo, vsigdar ite na pošto pa Novine reklamirajte.

100 litrov domače pijače

Elpis

vkrepčevalne, tēne in šeje gasēše si more vsaki sam napraviti za male stroške. V zalogi so: ananas, jaboka, grenadina, maline, muškateška, meta, pomaranča, strašnica in višnja. Neuspeh izkljūčen. Ta domača pijača se pije po leti mrzlo po zimii pa vroče namesto ruma. Suovi z natenēnim navedilom stanejo K 12 poštine proste proti povzetji. Za kmetijstva, vekša hišna gospodarstva, delavnice, tovarne i. t. d. je to sredstvo velikanske vrednosti, ker se delavei s tov pijačov okrepčajo ne da bi bili pijani ali pa da bi zgūbili na delavskoj zmožnosti.

Janez Grelich, drogerija „pri angelju“ Brne štev. 35. Moravsko.

